

Iki šiol centrinės dispečerinės dispečeriai rajonuose esančioms greitosios medicinos pagalbos brigadoms iškvietimus perduodavo mobiliojo ryšio telefonu. Vykdam Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymą, dispečerinės veikla modernizuota ir nuo 2013-02-19 įgyvendintas vienas iš sudėtingiausių projektų įdiegiant naują sistemą, kuri yra pirmoji Baltijos šalyse ir Rytų Europoje. Pernai ši sistema buvo įdiegta Kaune ir Vilniuje. Mūsų stotyje įdiegtas ne tik pajėgų valdymo, bet ir skambučio priėmimo bei kvietimo registravimo protokolo algoritmas, kurį iki šiol turėjo tik Kauno GMP dispečerinė.

Sistema naudinga tiek dispečeriui, tiek skambinančiajam. Dispečerinės darbo apimtis susideda iš dviejų dalių – kvietimo registravimo protokolo algoritmo ir GMP pajėgų valdymo sistemos. Iškvietimą priėmęs dispečeris jį tuoj pat perduoda kitam dispečeriui, kuris į iškvietimą išsiunčia kompiuterio parinktą arčiausiai įvykio esančią brigadą, o pats toliau bendrauja su skambinančiuoju ir pagal ligonio būklę pataria, kokius veiksmus daryti, kol atvyks brigada. Ši standartizuota, tarptautiniu lygiu pripažinta sistema jau seniai naudojama keliasdešimtyje pasaulio šalių. Ši sistema turi kelis svarbius pranašumus. Dispečeris, nepriklausomai nuo nuovargio, žinojimo ir patirties, pagal protokolą gali suteikti vienodos kompetencijos ir kokybės paslaugą. Taip pašalinama rizika suklysti. Naujoji pajėgų valdymo sistema apima GMP brigadų stebėjimą žemėlapyje, leidžia matyti, kaip aptarnaujamoje teritorijoje išsidėsčiusios GMP brigados, ar brigada laisva, ar vyksta, ar jau yra nuvykusi pas pacientą. Sistema padeda teisingai parinkti arčiausiai įvykio esančią brigadą. Įdiegus naują sistemą, dispečerinės auditorius kasdien perklauso ir analizuoja bei vertina kiekvieno dispečerio skambučių dalį ir su kiekvienu dispečeriu aptaria jo darbo rezultatus, kurie pateikiami įstaigos administracijai.

Šiaulių greitosios medicinos pagalbos dispečeris kiekvienu atveju, registruodamas kvietimą, naudojami kompiuteriniu algoritmu, kuris nurodo tam tikrus standartizuotus klausimus, siekiant kuo tiksliau išsiaiškinti įvykio vietos adresą, paciento būklę, nustatyti, kokios apimties pagalba yra reikalinga. Ši sistema standartizuoja visų iškvietimų registravimą, nepalikdama vietos interpretacijai. Todėl prašome nenustepti ir tiksliai bei aiškiai atsakyti į šiuos dispečerio klausimus, užduodamus atsiliepus į pagalbos skambutį:

1. Koks yra įvykio vietos adresas?
2. Koks yra telefono, iš kurio skambinate, numeris?
3. Pasakykite, kas atsitiko?
4. Ar dabar esate su pacientu?
5. Kiek dar žmonių sužeista (serga) – autoįvykių / epidemijos atveju?
6. Kiek jai / jam metų?
7. Ar jis sąmoningas?
8. Ar jis kvėpuoja?

Pirmieji du klausimai yra patys svarbiausi, nes dispečeris, nežinodamas tikslios įvykio vietos, negali išsiųsti GMP brigados. Išsiaiškinus informaciją apie paciento buvimą vieta, tikslinama informacija apie pacientą – klausama, koks yra pagrindinis nusiskundimas, ar skambinantysis yra šalia paciento, kiek pacientui metų, ar pacientas sąmoningas, ar jis kvėpuoja. Jei tai yra skubus iškvietimas, dispečeris aktyvuoja kvietimą ir išsiunčia GMP ekipažą, o skambinančiajam teikia instrukcijas, kaip padėti pacientui: teisingai gaivinti, sustabdyti masyvų kraujavimą, padėti

užspringimo atveju. Taip sutaupoma laiko, o skambinantysis gali kalbėti su dispečeriu tol, kol atvyks pagalba.

Dispečeris, priėmęs iškvietimą, jį perduos Šiaulių miesto ar rajono greitosios medicinos pagalbos stoties brigadoms, esančioms arčiausiai paciento. Šiuo metu į ligonių skambučius atsiliepia 3 dispečerinės darbuotojai, 2 dispečeriai išsiunčia GMP ekipažus. Šiaulių GMP dispečeriai šiuo metu koordinuoja 28 brigadų, aptarnaujančių visos Šiaulių apskrities gyventojus, darbą.

Paleidus naują sistemą gali būti laikinų trukdžių ar kitų nesklandumų, todėl tikimės Jūsų geranoriškumo, savitarpio supratimo bei palaikymo.

Su pagarba

Eugenija Kukaitienė,

Šiaulių GMP stoties vyr. gydytoja